

Kúria

ítélete

Az ügy száma:	Bfv.II.382/2024/8.
A határozat szintje:	felülvizsgálat
A tanács tagjai:	Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró Dr. Harangozó Attila, bíró Dr. Metzing Márton, bíró
	Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2024. október 17.
Az ügy tárgya:	garázdaság büntette és más bűncselekmények
Terhelt:	...
Első fok:	Nyírbátori Járásbíróság, 1.B.88/2023/9., ítélet, előkészítő ülés, 2024. január 23., jogerő napja: 2024. január 23.
Másodfok:	-
Harmadfok:	-
Az indítvány előterjesztője:	Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya:	a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a garázdaság büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Nyírbátori Járásbíróság 1.B.88/2023/9. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a terhelttel szemben a közérdekű munka büntetés kiszabását mellőzi.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Nyírbátori Járásbíróság a 2024. január 23. napján – ítélete bevezető részében írtaktól eltérően, helyesen előkészítő ülésen – meghozott 1.B.88/2023/9. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett garázdaság büntetében [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont], magánlaksértés büntetében [saját megjelölése szerint: Btk. 221. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] és folytatólagosan elkövetett zaklatás büntetében [Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], ezért halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 280 óra segédmunka jellegű közérdekű munka büntetésre ítélte, a szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

[2] Az ítélet – fellebbezés hiányában – 2024. január 23. napján jogerőre emelkedett.

[3] **II.** 1. A jogerős ügydöntő határozat ellen a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség a Bf.162/2024/1. szám alatt a terhelt javára nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontban meghatározott okból, anyagi jogszabálysértés miatt.

[4] Indokai szerint, hivatkozással a Btk. 33. § (6) bekezdés a) pontjára, szabadságvesztés mellett közérdekű munka nem szabható ki, így a jogerős ítéletben a Btk. más szabályának megsértése törvénysértő büntetés kiszabásához vezetett, mely megalapozza a felülvizsgálati eljárás lefolytatását.

[5] Észrevételezte továbbá, hogy az ügydöntő határozat bevezető része tévesen tartalmazza az eljárási formát, miután a bíróság az ügydöntő határozatát előkészítő ülésen hozta meg, továbbá téves a rendelkező részben a magánlaksértés büntette minősítése is, az helyesen a Btk. 221. § (1) bekezdése, (2) bekezdés a) pontja és (4) bekezdése.

[6] Mindezek alapján a jogerős ítélet megváltoztatását, a kiszabott közérdekű munka mellőzését, a magánlaksértés büntette jogszabályi alapja helyesbítését, egyebekben a jogerős ítélet hatályban fenntartását indítványozta.

[7] 2. A Legfőbb Ügyészség BF.322/2024/3. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt helyes indokai folytán, annak kiegészítésével és helyesbítésével fenntartotta, és indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítványban foglaltaknak megfelelően, a közérdekű munka mellőzésével változtassa meg, míg egyebekben a jogerős határozatot hatályában tartsa fenn.

[8] Megjegyezte, hogy a jogerős ügydöntő határozat a büntetés kiszabást illetően a felülvizsgálati indítványban írt felülvizsgálati ok mellett egyéb, felülvizsgálatra alapot nem adó okból is törvénysértő, mivel a bíróság az ügyész által az alapügyben tartott előkészítő ülésen előterjesztett büntetési indítványnál súlyosabb büntetést szabott ki. Az ügyész ugyanis a terhelt előkészítő ülésen történő beismerése és a tárgyaláshoz való jogáról történő lemondása esetére kizárólag végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt, a bíróság pedig ennek ellenére, a Be. 565. § (2) bekezdésében írt törvényi rendelkezést megsértve szabott ki a terhelttel szemben további büntetesként közérdekű munkát a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés mellett.

[9] Az indítványt azzal pontosította még, hogy a bűncselekmény minősítését érintő felülvizsgálati ok hiányában a magánlaksértés büntette minősítése jogszabályi alapjának helyesbítésére nincs lehetőség.

[10] 3. A Kúria a 2024. június 14. napján meghozott Bfv.II.382/2024/5. számú végzésével a közérdekű munka végrehajtását a Be. 659. § (7) bekezdése alapján felfüggesztette.

[11] **III.** A felülvizsgálati indítvány alapos.

[12] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárási

okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető, az ott meghatározottakon kívül más okból felülvizsgálatnak nincs helye.

[13] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság jogerős ítéletében a cselekmény törvénysértő minősítése, illetve a Btk. más szabályainak a megsértése miatt törvénysértő büntetést szabott ki. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség a felülvizsgálati indítványában az e jogszabályi hivatkozás második fordulata szerinti felülvizsgálati okra hivatkozott, ezért az alapján a felülvizsgálatnak helye van.

[14] 2. A kiszabott büntetés akkor törvénysértő, ha annak neme vagy mértéke a Btk. valamely, a büntetés kiszabására vonatkozó, mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik. Felülvizsgálati okot valósít meg törvénysértő büntetés okából az olyan anyagi jogi szabály megsértése, amelynek alkalmazását a büntetés (intézkedés) meghatározása esetében a törvény a bíróság számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétése miatt az egyszerűsített felülvizsgálat (Be. XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem felel meg a törvénynek, mert joghátrányt ebben a formában a törvény nem tesz lehetővé [Bfv.III.1559/2018/10. (BH 2020.9.)].

[15] A Btk. szankciórendszerében a szabadságvesztés a Btk. 33. § (1) bekezdés a) pontja, a közérdekű munka pedig ugyanezen jogszabályhely c) pontja szerint egyaránt büntetés. A Btk. 33. § (3) bekezdése szerint a büntetések – az említett törvényhely (5) és (6) bekezdésében foglalt kivételekkel – egymás mellett is kiszabhatóak.

[16] A Btk. 33. § (6) bekezdés a) pontja azonban a szabadságvesztés és a közérdekű munka egymáshoz való viszonyát oly módon rendezi, hogy nem szabható ki szabadságvesztés mellett közérdekű munka. A törvény az együttalkalmazás tilalmát nem korlátozza a végrehajtandó szabadságvesztésre, így a közérdekű munka szabadságvesztés mellett akkor sem szabható ki, ha az utóbbi büntetés végrehajtását a bíróság próbaidőre felfüggeszti.

[17] A bíróság jogerős ítéletében megsértette tehát a Btk. 33. § (6) bekezdés a) pontjában írt, kötelező és mérlegelést nem tűrő büntető anyagi jogi szabályt, amikor a két büntetési nemet együttesen alkalmazta. Ezzel a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontja szerinti felülvizsgálati ok megvalósult.

[18] A törvénysértés a felülvizsgálati eljárásban a két, párhuzamosan alkalmazott büntetés közül a közérdekű munka kiszabásának mellőzésével orvosolható. A szabadságvesztés a törvény szerint elsőbbséget élvez, mivel a Btk. akként rendelkezik, hogy a szabadságvesztés mellett nem szabható ki közérdekű munka (és elzárás), nem pedig fordítva [az azonos szerkezetű szövegezésre tekintettel lásd a Btk. 33. § (1) bekezdés b) pontja kapcsán – a kiutasítás és a pénzbüntetés viszonyában – BH 2020.132., BH 2017.285.I., BH 2017.208., BH 2017.1.].

[19] 3. A felülvizsgálatra eredményesen vezető ok mellett, ahogyan arra a Legfőbb Ügyészség helytállóan hivatkozott is, az ügydöntő határozat egyéb, felülvizsgálatot nem megalapozó okból is törvénysértő, mivel a bíróság az ügyész által az alapügyben tartott előkészítő ülésen előterjesztett büntetési indítványnál súlyosabb büntetést szabott ki.

[20] A rendelkezésre álló ügyiratokból megállapíthatóan az ügyben az ügyész a Nyírbátori Járásbíróság által 2024. január 23. napján megtartott előkészítő ülésen, a terhelt bűnösség beismerése és a tárgyaláshoz való jogáról előkészítő ülésen történő lemondása esetére tett mértékes indítványt, ennek során pedig kizárólag végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett, 1 év 6 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztés kiszabását indítványozta (9. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 1. bekezdés).

[21] A járásbíróság a terhelt – mindezek ismeretében tett – bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadta, majd a terheltet a Be. 504. § (4) bekezdése szerint a bűnösségi körülményekre kihallgatta.

[22] Ezt követően az ügyész a felszólalásában a büntetésre vonatkozó indítványát akként módosította, hogy a bíróság a terheltet 280 óra közérdekű munkára is ítélje (9. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal 2. bekezdés).

[23] A járásbíróság a 1.B.88/2023/9. számú ítéletét az előkészítő ülésen meghozta; a terheltet 1 év 6 hónap, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre, valamint 280 óra segédmunka jellegű közérdekű munkára ítélte. Ez utóbbi büntetési nem kiszabásával viszont túllépte a joghátrány mértékére a beismerő vallomás elfogadása előtt tett konkrét ügyészi indítványt.

[24] Kétségtelen, hogy az ügyész az előkészítő ülés megkezdését követő indítványát utóbb megváltoztatta, és felszólalásában, vagyis még azelőtt indítványozta a terhelttel szemben a 280 óra közérdekű munka kiszabását is, hogy a bíróság a határozathozatalra visszavonult volna. Lényeges azonban, hogy a terhelt úgy ismerte be a bűncselekmény elkövetését, hogy az ügyész újabb indítványával nem lehetett tisztában.

[25] A beismerő vallomás elfogadásával a súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazásának tilalma értelemszerűen beállt. Az ezt követően előterjesztett újabb, súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazására tett ügyészi indítvány valójában elzárta a terheltet attól a lehetőségtől, hogy a beismerő vallomáshoz fűződő jogát kockázatmentesen, minden lehetséges jogkövetkezmény ismeretében gyakorolja. Ez a tisztességes tárgyaláshoz fűződő jogot is sérti (Kúria Bt.III.1.516/2023/8.).

[26] Következésképpen a bíróság azzal, hogy jogerős ítéletében a terhelttel szemben az indítványhoz képest további büntetést szabott ki a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés mellett, megsértette a súlyosabb büntetés kiszabásának tilalmát rögzítő, a Be. 565. § (2) bekezdésében írt azon szabályt, miszerint a terhelttel szemben az ügyészi indítványban megjelölt szankciónál súlyosabb jogkövetkezmény nem alkalmazható. Az így előállt sérelem kizárólag a legfőbb ügyész diszkrecionális jogkörébe tartozó törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat keretében lenne orvosolható, azonban, miután a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontjában meghatározott felülvizsgálati ok is fennáll és annak eredményeképp a közérdekű munka kiszabását mellőzni kellett, jelen rendkívüli jogorvoslati eljárás az anyagi jogszabálysértés orvoslása mellett egyúttal a fenti eljárási szabálysértés kiküszöbölését is eredményezte.

[27] 4. A Kúria a teljesség érdekében a jogerős ítélet által kiszabott közérdekű munka vonatkozásában még azt is rögzíti, hogy a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 59. § a) pontja 2021. január 1-jei hatálybalépéssel hatályon kívül helyezte a Btk. 47. § (3) bekezdését, amely a bíróság kötelezettségévé tette az ügydöntő határozatában a közérdekű munka jellegéről való rendelkezést is. Erre tekintettel a támadott jogerős ítéletben a közérdekű munka segédmunka jellegének meghatározása – az elkövetés 2022. novemberi időpontjára is figyelemmel – nem törvényes.

[28] 5. A felülvizsgálati indítvány helytállóan hivatkozott a jogerős ítélet magánlaksértés büntetnének minősítésbeli tévedésére az alkalmazott jogszabályt érintően. Kétségtávol a Btk. 221. § (1) bekezdésében meghatározott magánlaksértés büntette (4) bekezdésben meghatározott minősített esete nem tartalmaz (és korábban sem tartalmazott) abc rend szerinti szabályozási pontokat. Az irányadó tényállás szerint a terhelt éjjel, erőszakkal ment be a sértetti ingatlanba; ez esetben a magánlaksértés büntette minősítésének jogszabályi alapja a Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont és (4) bekezdés. Azonban amint arra a Legfőbb

Ügyészség helytállóan hivatkozott, ennek helyesbítésére a jelen felülvizsgálati eljárásban, a jogi minősítésre vonatkozó felülvizsgálati ok hiányában, nincsen lehetőség.

[29] Mindezek alapján a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, és a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése alapján főszabály szerinti tanácsülésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva, a Be. 662. § (2) bekezdés b) pont második fordulata alapján a fent írtak szerint megváltoztatta.

[30] A Kúria egyebekben a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[31] **IV.** Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[32] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdésének első fordulata alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. október 17.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró